

Olavi Koivukangas

Katset vuoteen 1992

Vuonna 1992 vietetään Kolumbuksen Amerikkaan saapumisen 500-vuotisjuhlaa. Genovalaisen merenkulkijan tavoitteena oli Espanjan kuninkaan toimeksiannosta purjehtia Intiaan, mutta hän saapuikin uudelle mantereelle.

Mutta kauan ennen Kolumbuksen päiviä legendaariset viikingit olivat löytäneet tämän mantereen, jota myöhemmin nimitettiin Amerikaksi. Vuonna 1000 Leif Erikson ajautui Norjasta Grönlantiin purjehtiessaan kaukaiseen läntiseen maahan ja nousi maihin L'Anse aux Meadowsissa New Founlandissa kutsuen paikkaa "Viinimaaksi". Mahdollisesti kaksi Leif Eriksonin miehistön jäsentä, Finnboge ja Thorfinn, olivat ainakin osaksi suomalaisista syntyperää.

Espanjalaisten jälkeen ruotsalaiset ja suomalaiset uudisasukkaat saapuivat Pohjois-Amerikkaan ensimmäisten eurooppalaisten kansallisuuksien joukossa. Vuosina 1638–55 Ruotsilla oli hallussaan oma siirtokuntansa Delaware-joen varrella. Nykyinen Philadelphian kaupunki sijaitsee suurelta osalta suomalaisten uudisraivaajien mailla.

Myöhemmin 1800-luvulla alkaneen joukkosiirtolaisuuden aikana lähes 3 miljoonaa pohjoismaalaista siirtolaista muutti Yhdysvaltoihin ja Kanadaan. Nämä siirtolaiset – samoin kuin miljoonat muut eurooppalaiset tulijat – saapuivat useimmiten New Yorkin edustalla sijaitsevan Ellis-saaren vastaanottoaseman kautta, joka aloitti toimintansa vuonna 1892. Niinpä vuotta 1992 tullaankin viettämään tämän "Uuden maailman portin" 100-vuotisjuhlan mm. avaamalla entinen vastaanottoasema siirtolaismuseoksi. Tällä hetkellä noin 12 miljoonaa ihmistä Yhdysvalloissa on pohjoismaalaisten siirtolaisten jälkeläisiä.

Euroopan puolella vuonna 1992 tapahtuvasta toiminnasta mainittakoon siirtolaismuseon avaaminen Bremerhavenissa, jonka kautta miljoonat Keski- ja Itä-Euroopasta tulleet siirtolaiset aloittivat matkansa yli Atlantin.

Vuosi 1992 tulee olemaan tärkeä Euroopan yhdentymiskehitykselle. Tavoitteena on, että tuolloin EC:n ja EFTA:n väliset neuvottelut olisivat edenneet vaiheeseen, jolloin 18 maan osalta pääoman, työvoiman, tavaroiden ja palvelusten liikkuminen olisi vapaata. Tämä tulee olemaan suuri haaste koko suomalaiselle yhteiskunnalle, sen talouselämälle ja kulttuurille.

Vuotta 1992 tullaan viettämään myös Suomen itsenäisyyden 75-vuotisjuhlavuotena sekä kotimaassa että ulkomailla. Erityistä huomiota tuliaan kiinnittämään ulkosuomalaisiin; vuosi onkin nimetty otsakkeella "homecoming year". Tavoitteena olisi saada ulkosuomalaiset ja heidän jälkeläisensä vierailemaan Suomessa. Äskettäin Tanskassa pidetyssä pohjoismaisten siirtolaisuusinstituuttien yhteistyökokouksessa sovittiin, että IV pohjoismainen Australian ja Uuden Seelannin siirtolaisuuden konferenssi pidetään Aalborgissa 4.–6.7.1992 myös teemalla "homecoming".

Tähän liittyy myös Siirtolaisuusinstituutissa v. 1989 aloitettu siirtolaisrekisterin luominen. Tavoitteena on kerätä passi- ja matkustajaluetteloista sekä muista lähteistä tiedot ennen toista maailmansotaa lähteneistä siirtolaisista. Rekisteri palvelisi sekä varsinaista siirtolaisuustutkimusta että sukututkimuksesta kiinnostuneita. Myös muissa pohjoismaisissa on käynnissä samanlaisten atk-pohjaisten siirtolaisrekisterien luominen. Työ on hidasta ja siksi olisi tehtävä kaikki mahdollinen, että jo vuonna 1992 siirtolaisrekisteri pystyisi palvelemaan myös siirtolaisten jälkeläisiä sukuperiensä selvittelyssä, jotta *homecoming* voisi johtaa myös *family reunioniin*. On ollut upea kokemus todistaa, kuinka esim. Australiaan kauan sitten muuttaneen suomalaisen jälkeläiselle on avautunut aivan uusi maailma ja kulttuuri sen jälkeen, kun yhteydet on luotu suvun Suomessa olevaan perusrunkoon.

Looking Towards 1992

In 1992, the quincentennial will be celebrated of Columbus' arrival in the Americas. Sailing at the commission of the King of Spain to find a new route to the East Indies, this seafarer from Genoa had in fact discovered the New World.

Long before Columbus, however, the legendary Vikings had already reached the land later to be named America. In the year 1000, Leif Erikson, en route from Norway to Greenland, made landfall far to the southwest at L'Anse aux Meadows, Newfoundland, and named the place "Vinland". It is possible, moreover, that two of Erik's crew, Finn-boge and Thorfinn, were at least partially of Finnish origin.

Among the early European settlers to arrive in North America in the wake of the Spanish came the Swedes and the Finns. From 1638-55, Sweden had her own colony, on the banks of the Delaware River, and the present-day city of Philadelphia is largely situated on land cleared by Finnish pioneers.

Subsequently, in the mass migrations of the 19th century, almost three million Nordic settlers moved to the United States and Canada. These immigrants, like millions of others from Europe, mostly made their landfall at the immigration offices on Ellis Island off New York, which were opened in 1892. The centennial of this "Gate of the New World" is therefore also to be celebrated in 1992, when the former reception offices for immigrants will be opened as an migration museum. There are at present some twelve million people in the United States descended from Nordic settlers.

On the European side of the Atlantic, an event scheduled for 1992 is also the opening of an emigration museum at Bremerhaven, where millions of migrants from Central and Eastern Europe set sail for the New World.

1992 will also be a vitally important year in the process of European integration, for it is the intention that by that time the negotiations between the European Community and EFTA should lead to the free movement of capital, labor, goods and services within their

18 member countries. This represents a major challenge to Finnish society, the Finnish economy and Finnish culture.

In addition, 1992 will see the celebration both within Finland and abroad of the 75th anniversary of Finland's independence. Special attention is to be paid to people of Finnish origin living abroad, and it is hoped that this "Homecoming Year" will bring many Finnish emigrants and their descendants home to visit Finland. Similarly, at the recent meeting in Denmark to coordinate the work of the Nordic migration institutes, it was agreed that the IV Nordic Conference on Migration to Australia and New Zealand, to be held at Aalborg, Denmark, on 4-6 July 1992, should focus on the theme "homecoming".

During 1989, work has been started at the Institute of Migration on the compilation of the Register of Migrants, which is intended to collate data on Finnish emigrants up the Second World War, using passport registers, passenger lists, and other sources. The Register is intended to serve both migration research and genealogical enquiries. Similar computerized migration databanks are also being initiated in other Nordic countries. The task is a slow one, however, and it will therefore require a major effort to ensure that by 1992 the Migration Register will be available to assist visiting Finnish migrants and their descendants in tracing their families, so that their Homecoming can also be a Family Reunion. It has been an exciting experience to see how the present-day descendants of Finns who migrated long ago to Australia, for instance, have gained access to a completely new world and culture, once new links have been forged with their original family in Finland.